

Al moj dragi, bogme boš jako malo pridelal, ako misliš le po sepih in mejicah grozdja pridelovati! K čemu ti so pa grabice! menda ne za praznega imena voljo. Zato glej, da boš tudi po grabicah obilno grozdja natrgal, kar se bo zgodilo, ako boš marljivo jih gnojil. To je:

5. si zapomni: Gnoj, ki je za vsako zemljo in lego dostojen in primeren, sem ti ga že stokrat popisoval, razkladal in te dramil, da si ga omisljuješ in pametno ž njim ravnaš. Poskusi le eno leto tako delati, in prepričaj se boš, da ta reč ni prazna, kar tudi veliko umnih gospodarjev potrjuje.

Gnojiti moraš izvrstni vinograd ilovnati z gnojem, kojemu si peska (saj zemlje) primešal in z gnojnico ga skrbno močil, vsako 4. naj manj pa 5. leto, to je: kjer si letos začel, moraš 4. ali 5. leto spet začeti gnojiti, da ves vinograd pregnojiš v tem času. Tak gnoj se slobodno k trtam pristržuje, brz koristi, in vino zboljšuje. Peščeni vinograd pa z gnojem, kojemu si ilovice (saj zemlje) prideval in tudi z gnojnico marljivo škropil, vsako drugo ali tretje leto, se ima pregnojiti, ker peščeni svet gnoj prej povzije. Po času boš pa tudi peščeni svet zamogel vsako 4. ali 5. leto pregnojovati, ako si skrbno gnoju veliko ilovice dodaval in tako zemljo zboljšal. Peščeni svet se mora globokeje gnojiti kot ilovnati, ker tu ga mokrota, vlaga zdržuje in trta bolj zgoraj korenine dela, v pesku jih pa globljeje spušča, in bi se plitvo podkopen brz osušil brez koristi za trto.

Odkod pa bom zemljo in pesek za gnoj jemal? mi poročesh. Dostikrat imaš take robe okoli hiše ali saj ne dalje proč kaki grič brez haska. Znosi ga po času na gnoj, in svet si poravnal, ki ti bo brz dobiček dajal, ako si mu le nekoliko z gnojnico po zimi pomagal, potem pa kakošna semena ali senine drobce (štiri) posejal. Tudi iz mlak, jarkov ali saj dobra zemlja itd. Ali pa si nakupi zemlje in peska, kar te ne bo veliko stalo, hasek bo pa obilen.

6. Znano ti mora biti, da plevec in rezač največ vinograd pokvari in ga popači. Zato morajo to delo umni in vajeni ljudi opravljati. Tu ti ob kratkem le toliko povem, da se mora na starih visokih trtah nižej izpognana panoga ali mladice še tako kratka bodisi 3, 4 palce le dolga pustiti, da nižja trta postane, ko se ta majhna mladice na reznik obreže, zgoraj pa bik, konjič pusti, potlej pa ga s starino vred odžagaj, ako se ne pogroba. Močna trta naj ima več mladik, akoravno ni grozdja, kavrnika na njih posebno, kjer so še rečine, da se pogroba, ali se na obilnejši rod rezati zamore. Nikol pa ne smejo plevci zaležene osmukavati, to je: da bi zaležence trgali s silo, ampak odščipati jih morajo, ali pa odrezati blizo mladike, kjer izraščajo; kajti zaleženca že bolj odraščena in vtrdjena se ne da rada odlomiti, in večkrat se posebno na rivčeku, ko se zaleženca odtrguje, tudi koža, skorja z lesom vred do 2, 3 palcev na mladiki odčesne, in tako za prihodnje leto rodovitno oko pokvari in ves les spridi, pogubi.

7. Strašna kuga v vinogradu je nevedni rezač, koji ne pozna rozginih saj bolj navadnih plemen trt, in jih toraj vse po enem navajenem kopitu reže. Tu se spet le malo omeni. Imaš močno trto, reži jo na rod tako, da ji po dvoje in troje reznikov in enega ali dva bika narežeš na naj močnejih mladikah; kar je posebno pri habševini, šiponu in žlalnini vkazano. V Ljutomerskih vinogradih sem videl vinograd s tremi orali leta 1855 tako rezan, da je vsaka trta imela po 2, 3, 4, 5 do 6 reznikov, bikov ji niso narezali. Pridelal je pa vina 30 štrtinjakov! — Jaz dam le po dva do tri reznike in enega bika, ali pa en reznik k večjemu dva, in pa dva bika narezati na močni trti. Biki naj so navadama na najviši mladiki puščeni, da trta niža ostane, ker se biki porazejo. Taki trti ne smeš prihodnje leto toliko naložiti, ako ni močna. Rivčeku pa ne denejo dobro biki, sicer so jako rodni in polni, al trta ti brz ob les pride, ako ji z gnojem in grobanjem ne pomagaš. Čiruničev pa nikjer ne trpi, raji na reznik tako mladice reži, ki ti nič manj grozdja ne donese kot uni dolgi parkel, iz kterega brz odurna nerodna visoka trta postane. Čerunič le na gornje oke žene, na spodnje pa ne, ker sok le kviško sili. Iz tega vzroka morajo tudi biki brz po kopi povezani biti. To so po mojem prepričanju poglavitna vodila za izvrstni vinograd na kratko omenjena. Ako jih z veseljem spolnuješ, bo tvoj še tako borni in zapuščen vinograd, v treh letih že med dobrimi v petem letu pa med izvrstnimi se odlikoval, ki bo kot krona umnega vinorejca daleko vse vragljive in zavidne sosedne vinograde prekosil ne le s svojo vspešno rastjo, temuč tudi s čudo-

vitnimi pridelki tvoje skrbi povračeval. Od tega se boš prihodnjič prepričal, kar ti obljudi

Jančar.

Domače stvari.

Dober ocet (kis, jesih) iz šmarnic si napraviš, če kako steklenico do polovice napolniš s črstim cvetjem šmarnic, steklenico z dobrim vinskim ocetom dopolniš, z mehurjem dobro zavežeš in na toplo mesto postaviš, kder mora stati 2—3 tedne. Po tem se mora ocet precediti, v steklenico vlijiti, dobro steklenica se zamašiti in na hladnem mestu hraniti. Tak ocet ti dobro služi proti glavni bolezni in proti slabosti živcev (nervov), ako ga vošeš in si ude dobro ž njim tešeš.

Hrošči in gosenice. Iz mnogih krajev Česke se piše, da letos spet hrošči in gosenice strašno veliko škode delajo. Sila je zatoraj potrebno, da bi se vsi gospodarji kolikor naj bolj trudili te mrčese popolnoma pokončati, kajti res so strašno škodljivi sploh drevesom posebno pa sadovnim.

Pokončanje gosenic. Iz Bogaroše v Banatu se piše: Gosenice naj lože pokončáš na sledeči način. Nabij puško s strelnim prahom in je ne zadela s zatiko in streli na drevo tje kder je naj več gosenic, po strelaju jih pade množina na tla, tako lahko z 3 — 4 strelaji spraviš vse gosenice iz največšega drevesa in je po tim na tleh lahko popolnoma pokončáš.

Svinska pleča se lahko več let ohranijo. V Ameriki se svinska pleča devajo v pavolne žaklje in se natlači okoli njih dobrega, suhega sena; tako se ohranijo svinska pleča 5 — 6 let celo črste.

Landw. Gesell. in Kärnten.

Dopisi.

Iz Savinske doline. Obnašanje naših poslancev v državnem zboru na Dunaju gosp. Lipolda in Lenčeka je veliko nezadovoljstva med prebivalci Savinske doline vzbudilo.

Mi smo se pri volitvi našega vrlega poštenjaka g. Lipolda vse kaj drugega nadjali, kakor nam je on potem djansko pokazal. Čudne reči se v skrivnem pletejo, to pa, kar se je v kratkem očividno pokazalo, nam je celo nerazumno. Vsaki poslanec mora vedno v dotiki in sporazumenju se svojimi volilci ostati, in njihovo mnenje si za vodilo svojega ravnanja vzeti, drugače se preleško po sladkih besedah našega nasprotstva premami. Mi tedaj našega spoštovanega poslanca g. Lipolda v obrazu slovenskega naroda prašamo:

1. Kako je to mogoče, da se je on poslanstva v državnem zboru na Dunaju vdeležil, ko se je vendar v deželnem zboru v Gradcu tega očitno in možato odpovedal.

2. Ali je še on danes tistega prepričanja zastran naših narodnih zadev, kakor je bil na dan volitve in po kojih načelih se je on pri glasovanju zastran Adresse ravnal.

Mi pričakujemo odkritosrčen odgovor in razjasnenje od našega častitega gosp. poslanca po potu „Slovenskega Gospodarja“.

Nekoliko volilcev.

Vprašanje. V časnikih beremo, da med državnimi poslanci, ki so se podali v Pešt k slovesnosti kronanja, je tudi naš slovensko-štajarski poslanec, g. A. Lenček. Radi bi vedeli, ali je g. Lenček v regnikolarno deputacijo se vpisal po sklepu kluba slov. državnih poslancev ali gre le po svoji prosti volji?

Naj pa bo, kakor če; čudno je to, postopanje.

Slovenski rodoljub.

Iz gornje Loznice pri slov. Bistrici, 21. maja. Zopet pišem našemu „Slov. Gospodarju“ nekoliko vrstic za naše kmete in upam, da je bodo marljivo brali in si tudi marsiktero zapomnili. Naši kmetje se ne bi smeli sramovati svoje narodnosti, t. j. da so sini slovenske matere, ampak še ponosni biti, da so Slavjani, kajti nas je več na svetu, ko marsikterega drugega naroda. V Evropi nas je više 80 milijonov in v našem cesarstvu blizo 18 milijonov zatoraj več ko polovica vseh prebivancev. Glejte, dragi kmetje, kako velik narod smo, zatoraj zaničujte vsakega, kteri zaničuje

* Te dopis so nam poslali skušeni rodoljubi in mi se ne obotavljamo tukaj javno izreči, da smo prav radi pripravljeni predale svojega lista mordašnjemu odgovoru slovenskih poslancev na to tudi po našem prepričanju jako opravičeno vprašanje, odpreti.

naš veliki narod, spoštujte tudi vsakega, bodi si kakega goder naroda, kateri spoštuje nas in naš narod. Predragi brati slovenski, ne zanašajte se na to, da bi kdo drugi za nas skrbel, če si sami ne bomo pomagali, drugi nam gotovo ne bo; brez truda in skrbi se nam ne bo nič obrnolno na bolje ne pri premoženju ne pri pravicah.

Če, dragi kmet, v kakem mestu ali trgu imaš kaj opraviti, in si primoran se malo v krčmi okrepčati, ne ostani dalje, ko ti je ravno potrebno, posebno ne poslušaj publih škricov, kateri se ravno v krčmah radi s kmeti pogovarjajo in pri kozarčeku dobrega slovenskega vina radi svojo visoko nemško kulturo hvalijo, da bi te k svoji stranki pridobili in te tvojemu narodu izneverili. Če ti kateri takih ponuja kozarček vina, ne pij ga, kajti je strup, ki ti bode prej ali slej gotovo škodil. Ne ostajaj dolgo v krčmi posebno ne z zapeljivimi tovarši, kajti se človek ničemur lože ne privadi kot pijančevanju. — Marsikteri bogat in pošten kmet, je že po pijančevanju zapravljal premoženje in poštenje in prepal v lužo, iz ktere ga je le smrt izvelkla.

Nočem vendar o tem dalje govoriti, temoč še rajši pridenem nekoliko vrstic o sado in vinoreji.

Kdor si hoče lepo sadovno drevje izrediti ga mora dobro gojiti, oskrbovati in varovati.

Če hočeš, da ti drevice raste urno in lepo mu moraš vse nepotrebne brsti varno in marljivo odstraniti, da dobi drevice lepo in gladko število, vsako mlado drevice pa moraš s kolčem podpirati, da ti izraste prav ravno in ga ne potere veter. Zlahetni orehi se že morajo mesca januarja ali februarja, lepi in dobro dozorejeni izbrati in v lonce ali male sode, kateri so z dobro vrtno prstjo napolnjeni, posaditi, v sobi ali v topli kleti na solčnem mestu cimiti in v pomladi dobro izcimljeni na vrt za plot v dobro zemljo zasaditi in sicer v toplem in deževnem vremenu; Če po tem zlo suho vreme nastopi, se morajo marljivo z gnojnico zalivati, to se vendar ne sme storiti v vročem času, temoč zgoda zjutra. Rastočim se morajo postranske vejice varno in marljivo otrgavati in sicer tako dolgo, dokler ne izrastejo seženj (Klafter) visoki; še le tedaj se njim pustijo postranske vejice, da orehi pridobijo lepe košate vrhe. Ko izrastejo viši od sežnja, se morajo spet presaditi na ono mesto, kder jih hočeš imeti.

Trsje se cepi mesca maja in sicer na sledeči način: Stari nič vreden trs moraš celo pri zemlji odžagati, in zlahetne rozge, ktere imeti hočeš, na-nj celo po navadnem načinu vcepiti; za tim ga moraš, kakor pri grobanju odkopati v jamo položiti in stari trs z vcepljeno rozgo vred z dobro vrtno prstjo zasipati, rozgo vendar tako okrenoti, da mladika malo iz zemlje moli.

Kakor sem že v 8. listu „Slov. Gospodarja“ priporočal, se mora v zdajnem času pšenica in drugo žito snašili, kajti kesnej, v škednju (na gumnu) ali v mlinu se ne da več tako dobro izsnažiti, kakor zdaj na njivi, zatoraj, ljubi kmetje, bodimo marljivi, ker brez marljivosti in prizadeve ni nič. —

Popravek: V 8. listu „Sloven. Gospodarja“ je bilo rečeno, da se mora med pšenico in žito sploh nekoliko petroleja vlti, da potem molji v njega ne dojdejo, o tem naj velja to; da se mora samo vevnica (šafra) malo s petrolejem pomočiti in s to žito premetati.

L. St. mlinar in posestnik.

Od sv. Benedikta v Slov. goricah. Č — Ljubi „Slovenski Gospodar“, ki tudi rad podučuješ slovenske matere in deklice lepa ti bodi hvala! Prosim te le prinesi večkrat kaj novega in podučivnega posebno za naše mile deklice, da bodo domorodne in enkrat zveste žene, kar je našemu narodu zlo potrebno. Če ravno z mirno vestjo lahko trdim, da so naše ženske hvale vredne, potrebni so jim vendar še v mnogih stvarih navki. Vsem je dovolj znano, da so vse dobre lastnosti pri ženski malo vredne če jedna menka, t.j. dobro milostivno srce. Lepa, učena in bogata deklica ne bo nikdar osrečila svojega moža če nima dobrega srca.

Prosim te ljubi „Slovenski Gospodar“ — prinašaj nam zatoraj v tem oziru potrebne nauke za ženske sploh. Zdaj pa še mi nadalje dovoli malo prostorčka, da omenim žalosten spomin neke dobrosrčne slovenske deklice. V sredo 8. maja je bil lep ali vendar žalosten pogreb blage deklice Marije Marković-eve pri sv. Trojici v slov. goricah. Spremljalo je obžalovano 60 belo oblečenih deklic, vsa jena rodovina in velika množina drugih ljudi k večnemu pokoju. Slovesen in lep ogovor gosp. P. B. je vse naseče tako ganil, do jim bode zmirom v spominu ostal. Bila pa je tudi res nada in

velika pomoč staršem, ktere je znala tolažiti v vseh težavah, bila je lepo zrelo dekle, urna pri delu doma in na polju, dobro zvedena v vseh ženskih poslih, brala je rada slovenske knjige in časnike, in kar je bilo naj više valjave, imela je res dobro milostivno srce, kar so naj bolj občutili siromaki in delavci. Poštena in pobožna je zapustila svet z mirnim in čistim srcem. Bog jej daj večni mir. — Iz Maribora. ☉ V nedeljo 23. t. m. ima čitavnica izhod v Jarenino. Upamo, da se bode sošlo prav mnogo rodoljubov.

Novičar.

— Pravi se, da se bode jugoslovanska akademija v Zagrebu v prvi polovici mesca julija z veliko slovesnostjo odprla.

— Ruska vlada je pri poslala 1 milion rubljev za jugoslovansko akademijo.

— Grofica Elizabeta Draškovičeva je podarila za ustanovitev jugoslovanskega vseučilišča 12000 fl. a. v.

— V spomin kronanja Hrvaškega kralja Zvonimira, pred mnogimi stoletji, so v Trstu bivojoči Hrvati in Srbi 23. maja imeli veliko slovesnost.

— 1. t. m. je toča okoli Solnograda vse pobila.

— Gospa nadvojvodinja Matilda, hči nadvojvoda Albrehta, ktera se je zlo opekla bila, je 6. t. m. ob šestih zjutra v gradu Hetzendorf umrla.

— Pravi se, da bo cesar Napoleon še letos došel obiskavat Pruskega kralja v Berlin in, da se že zdaj za njega sobe pripravljajo.

— Pruski kralj je tudi v Parizu.

— Zagrebško gospodarsko društvo je prosilo, da bi se mu pripomaglo iz deželne zaloge z 4.000 fl.; nadalje je poslalo prošnjo do bana, da bi se tudi v Hrvaški, kakor v Ogerski in Sedmograški, dovolilo sejanje tabaka zvun monopolne postave na 70 štirjaških sežnjev sejališča. To leto bode društvo tudi napravilo v Zagrebu izložbo kmetijskih pridelkov.

— Kossuth je poslal iz Pariza pismo Deaku v Pešt, ktero je tam razglašeno mnogo hrupa napravilo. V tem pismu dakazuje namreč Kossuth, da se je Deak izneveril postavam leta 1848, da izdaja naj svetelje pravice Ogrske in da celo ne skrbi za to, da bi se Ogri s Horvati porazumeli, kar bi vendar Ogrom bilo na korist itd. Časniki Deakove stranke zagovarjajo zlo Deaka. —

— Časnik „Correspondenz“ je v Pragu na tri mesece ustavljen — Izšel je v Pragu ta mesec novi časnik „Patriot“. —

— Iz Carigrada se pišejo prav važne stvari, vsi časniki so namreč ustavljeni, mnogo ljudi je vjetih, ravno tako tudi general Hussan Paša in komandant žandarmerije Ali Paša je v svoji lastni palači zaprt. Med ljudmi je strahovita razdražba tako, da se je bati punta.

— Iz Kanala se piše „Domovini“, da je 5. t. m. popoldne toča, debela ko jajca, vse pobila. Okolica kanalska je vsa pokončana.

— Zvun ogerskega kronanja je t. m. najvažnejše bilo na dnevnem redu potovanje cara in kraljev v Pariz k razstavi. Bili so v Parizu ruski car Aleksander z 2 cesarjevičema, kralj in kraljica Pruska in kralj Belgijski. Pravi se, da bo tudi naš cesar in Italjski kralj šel v Pariz; kesneje še morebiti tudi dojde Turski Sultan, kateri se vendar hoče prej v London podati. Ali res grejo vsi ti vladarji samo k razstavi v Pariz, ali pa imajo tudi tam važnejše posle, se bo še le kesneje pokazalo?

— Njih Veličanstvo cesar in cesarica sta vsak 50.000 cesarskih zlatov, ktere so jima Ogri po stari navadi za kronanje darovali, sopet podarila udovam in sirtam nekdanjih honvedov in takim honvedom, ki niso bodi si zavolj bolearnosti ali starosti bodi si zavolj ran več v stanu si potrebni živež sami služiti.

— O binkoštih je bilo više 600 Hrvatov v Ljubljani in Postojni, bili pa so tudi vsikder z veliko slovesnostjo sprijeti.

— V Ljubljani so spet volili gospod. Costa za mestnega župana.

Danešnjemu listu je pridana priloga. Prihodnji list dojde v četrtek 4. julija.